

## OPLEGNOTITIE REGIOPARLEMENT 19 MEI 2025

**Onderwerp:** Gevoelen van de raad over de PvA's Regio Deal Noardwest-Fryslân voor programmalijnen 2 en 3

**Datum:** 14 april 2025

**Aan:** de volksvertegenwoordigers van de gemeenten Harlingen, Leeuwarden en Waadhoeke, de provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân

Geachte volksvertegenwoordigers,

Op 19 mei 2025 vindt op initiatief van de griffies het 'regioparlement' plaats; een bijeenkomst waarin volksvertegenwoordigers van de betrokken regiopartners van de Regio Deal Noardwest-Fryslân in gezamenlijkheid de Plannen van Aanpak (PvA's) bespreken. Dit 'regioparlement' biedt een belangrijke gelegenheid om in gesprek te gaan over 'de gevoelens' bij deze Plannen van Aanpak en deze kenbaar te maken. Omdat het een regionale samenwerking betreft, wordt dit gesprek in regionaal verband gevoerd in de vorm van het 'regioparlement'.

De 'gevoelens' die kenbaar worden gemaakt, kunnen aanleiding geven om de Plannen van Aanpak aan te passen voordat deze definitief door de Bestuurstafel Regio Deal worden vastgesteld.

### Context

Op 1 november 2023 heeft de regio Noardwest-Fryslân met het Rijk de Regio Deal gesloten door het ondertekenen van het convenant. U bent als volksvertegenwoordigers betrokken geweest bij het proces voorafgaand aan het sluiten van deze deal<sup>1</sup>. Om tot uitvoering te komen is er vervolgens een Samenwerkingsovereenkomst (SOK) en Programmaplan opgesteld. Deze heeft u ter informatie in het voorjaar van 2024 ontvangen.

Met de Regio Deal Noardwest-Fryslân werken de gemeenten Harlingen, Waadhoeke, Leeuwarden, de provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân samen om de regio klaar te maken voor de toekomst. Gezamenlijk wordt er gewerkt aan een integraal programma via drie programmalijnen:

1. Programmalijn 1: Vitale economie
2. Programmalijn 2: Kwaliteit van Leven
3. Programmalijn 3: Natuurlijk in Balans.

Iedere programmalijn heeft een aantal businesscases. Daarnaast zijn in het convenant per programmalijn / businesscase onder andere de resultaten geformuleerd. Om het convenant tot uitvoering te brengen is er in het voorjaar van 2024 een programmaplan opgesteld. In het programmaplan, wat mede tot stand is gekomen na overleg met de griffiers, is geschreven dat de volksvertegenwoordigers in de gelegenheid worden gesteld om wensen en bedenkingen te uiten over in hoeverre de Plannen van Aanpak nog passen binnen de doelen van de Regio Deal.

Inmiddels is het een jaar geleden dat het programmaplan is vastgesteld en is er meer duidelijkheid over de aanpak van een aantal businesscases binnen de programmalijnen. Om die reden wil de Bestuurstafel Regio Deal dit graag conform afspraak met de volksvertegenwoordigers delen om de gelegenheid te geven om hierover in gesprek te gaan. Hierbij is gekozen voor een proces waarbij 'de gevoelens' van de volksvertegenwoordigers kenbaar kunnen worden gemaakt in de eigen gremia, waarbij ter voorbereiding een 'regioparlement' plaatsvindt om tot de formulering van gezamenlijke 'gevoelens' te komen. Daarbij is het goed om te realiseren dat zowel qua (financiële) omvang als inhoud er verschillen zitten tussen de programmalijnen, wat maakt dat de voorliggende plannen ook verschillend van opzet en detailniveau zijn.

---

<sup>1</sup> In 2023 zijn er twee bijeenkomsten voor de volksvertegenwoordigers georganiseerd met betrekking tot het convenant en de daarin beschreven ambities en doelen. Voor het definitief vaststellen van het convenant is er een wensen en bedenkingen procedure doorlopen.

## Voorliggende Plannen van Aanpak & ophalen van gevoelens

De Bestuurstafel Regio Deal legt de volgende drie Plannen van Aanpak voor aan de volksvertegenwoordigers om hierover 'de gevoelens' kenbaar te maken:

- Vitale kernen (2A)
- Ondernijning (2B)
- Natuurlijk in Balans (3A).

Hieronder wordt per Plan van Aanpak een kort toelichting gegeven. Vervolgens worden de vragen aan de volksvertegenwoordigers geformuleerd om in gesprek te gaan waarover de gevoelens kenbaar kunnen worden gemaakt.

Er ligt geen Plan van Aanpak voor 3B Klimaatlandschap voor; dit wordt eerst behandeld in de raad van Waadhoeke. In maart 2024 heeft de raad van Waadhoeke namelijk ingestemd met de uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek klimaatlandschap en de daarbij horende analyse van de onderzoeken. De raad van Waadhoeke heeft het college opdracht gegeven om te starten met het gebiedsontwikkelingsproces (concretiseringsfase). In juli 2025 gaan de resultaten van deze fase eerst ter besluitvorming naar de gemeenteraad van Waadhoeke. Hierna wordt een verdere doorvertaling naar de Regio Deal gemaakt.

### 2A - Vitale kernen

In het convenant zijn voor 2A Vitale kernen de volgende beoogde resultaten beschreven:

- Er is in kaart gebracht wat de status is van de kernen in Noardwest-Fryslân voor een integrale aanpak voor de vitaliteit.
- In 10 prioritaire kernen (of wijken) waar de leefbaarheid onder druk staat of dreigt te staan is de regio tot concrete maatregelen gekomen om de leefbaarheid te versterken.

Het Plan van Aanpak van 2A is opgesplitst in twee delen: het vitaliseringsfonds en budget voor specifieke projecten. De totale omvang van deze businesscase is 13,55 miljoen euro. Het Plan van Aanpak beschrijft de ontwikkeling van het instrument waarmee de middelen door middel van drie tranches vanuit het vitaliseringsfonds (€ 7.159.980 vrij besteedbare middelen) aan projecten worden verstrekt. Met deze werkwijze moeten er in minimaal tien kernen projecten worden gerealiseerd die de brede welvaart versterken en de vitaliteit verbeteren. Daarnaast is in het PvA aangegeven welke specifieke projecten in de gemeente Leeuwarden (revitalisering centrum Stiens en innovatie in de zorg), gemeente Harlingen ((gezondheids)zorg) en Stichting Bilt dijken in voorbereiding zijn. Deze worden in de desbetreffende raden behandeld.

Vragen op basis waarvan de volksvertegenwoordigers worden gevraagd hun gevoelens kenbaar te maken:

1. Bent u van mening dat het Plan van Aanpak past binnen de doelstellingen van de Regio Deal behorende bij programmalijn 2A?
2. Sluit het Vitaliseringsfonds aan bij opgaven en behoefte in de regio betreffende het onderwerp leefbaarheid en vitaliteit?
3. Sluiten de genoemde criteria voor de projecten, zoals structuurversterkend en innovatief, aan bij het doel om de brede welvaart te versterken en de vitaliteit te verbeteren?
4. De voorgestelde werkwijze (tenderssubsidies en criteria) zullen leiden/dagen uit tot de gewenste innovatieve oplossingen voor de geschetste problematiek.

Tijdens het 'regioparlement' zal Hein de Haan (wethouder gemeente Leeuwarden) als bestuurlijk programmalijntrekker voor programmalijn 2 aanwezig zijn bij het debat.

### 2B - Ondernijning

Rondom ondernijning worden vanuit de overheden al op veel onderdelen acties ingezet. Vanuit de Regio Deal zijn de beoogde resultaten die in het convenant voor de businesscase 2B ondernijning zijn beschreven als volgt:

- Het ontwikkelen van een aangescherpt ondernijningsbeeld
- Het ontwikkelen en testen van drie innovatieve controle- en onderzoeksmethoden
- Investeren in de zorg- en preventiestructuren.

In het PvA wordt beschreven dat er wordt ingezet op: een verdiepend onderzoek ondernijning om de ondernijningsproblematiek en kwetsbaarheden in het gebied in beeld te brengen, het uitvoeren van een rioolwateronderzoek, het verzamelen van gegevens over bedrijven in het kader van de regiomonitor, scheepsdetectie, preventie met gezag, de inzet van een specialistenteam en zorgfraude. Daarnaast is er is nog ruimte voor een pilot.

Vragen op basis waarvan de volksvertegenwoordigers worden gevraagd hun gevoelens kenbaar te maken:

1. Bent u van mening dat het Plan van Aanpak past binnen de doelstellingen van de Regio Deal behorende bij programmalijn 2B?
2. Zijn er onderdelen die extra aandacht of aanpassing vereisen vanuit regionaal of lokaal perspectief?
3. Het ligt voor de hand om zorgfraude de prioriteit en middelen toe te kennen zoals dat nu in het plan van aanpak is geformuleerd omdat het ten opzicht van ondernijning een onderbelicht maatschappelijk probleem is.

Tijdens het 'regioparlement' zal Ina Sjerps (burgemeester gemeente Harlingen) als portefeuillehouder ondernijning samen met Hein de Haan als bestuurlijk programmalijntrekker voor programmalijn 2 aanwezig zijn bij het debat.

### 3A - Natuurlijk in Balans

In het convenant zijn vier beoogde resultaten vastgelegd:

1. Creatie van een bioregio
2. Integrale aanpak verzilting
3. Onderzoek havenslib
4. Verduurzamen van de regionale voedselsector.

De eerste drie zijn te koppelen aan concrete initiatieven: Greidhoeke+/Bioregio, integrale aanpak verzilting en onderzoek havenslib. Voor het vierde resultaat (verduurzamen regionale voedselsector) is het de bedoeling om hier bottom-up nieuwe initiatieven aan te koppelen die, evenals de concrete initiatieven, passen binnen het provinciale GLB (Gemeenschappelijk LandbouwBeleid).

De financiering van deze businesscase komt namelijk grotendeels (3,2 miljoen euro) vanuit bestaande middelen van de provincie Fryslân, 300.000 euro Rijksmiddelen en 625.000 euro van Wetterskip Fryslân.

Als bijlage is het Plan van Aanpak toegevoegd.

Vragen op basis waarvan de volksvertegenwoordigers worden gevraagd hun gevoelens kenbaar te maken:

1. Bent u van mening dat het Plan van Aanpak past binnen de doelstellingen van de Regio Deal behorende bij programmalijn 3A?
2. Zijn er onderdelen die extra aandacht of aanpassing vereisen vanuit regionaal of lokaal perspectief?
3. Het is niet nodig om toekomst bestendig in zijn algemeenheid en toekomst bestendige landbouw specifiek nader te definiëren, het is namelijk voor iedereen helder wat daar mee bedoeld wordt.

Tijdens het 'regioparlement' zal Jan Dijkstra (wethouder gemeente Waadhoeke) als bestuurlijk programmalijntrekker voor programmalijn 3 aanwezig zijn bij het debat.

## Standpunt Bestuurstafel

De Bestuurstafel van de Regio Deal Noardwest-Fryslân is positief over de drie voorliggende Plannen van Aanpak om de volgende redenen:

- De PvA's geven invulling naar mening van de Bestuurstafel aan de doelstellingen van de Regio Deal Noardwest-Fryslân.
- De PvA's geven de ruimte om projecten te ontwikkelen die passen bij de doelstellingen van de Regio Deal, waarbij aandacht is voor o.a. een duurzaam effect, ruimte voor vernieuwing en het regionale karakter en de mogelijkheid aan partners in de regio wordt geboden om een bijdrage te leveren aan de doelstellingen van de Regio Deal.

De Bestuurstafel heeft dan ook onder voorbehoud van de procedure 'gevoelens van de raad' ingestemd met de voorliggende Plannen van Aanpak. De Bestuurstafel is benieuwd naar de input vanuit de volksvertegenwoordigers om deze vervolgens te betrekken bij het definitief vaststellen van de Plannen van Aanpak waarna kan worden gestart met de uitvoering.

## Werkwijze en vervolg

Het proces rondom deze procedure ziet er stapsgewijs als volgt uit:

- Voorafgaand aan het 'regioparlement' is er de mogelijkheid om schriftelijk feitelijke / verduidelijkende vragen te stellen (uiterlijk 9 mei 2025 inleveren bij de eigen griffie).
- De beantwoording van alle binnengekomen schriftelijke vragen wordt uiterlijk 15 mei via alle griffies in één document gedeeld.
- Tijdens het 'regioparlement' op 19 mei zal een gezamenlijke discussie plaatsvinden met als doel een gezamenlijke 'gevoelens' per Plan van Aanpak te formuleren.
- Na het 'regioparlement' hebben de eigen gremia de mogelijkheid om de gezamenlijke zienswijze vast te stellen en waar nodig aan te vullen en/of te wijzigen. In overleg met de griffies wordt dit in de volgende vergaderingen besproken: Harlingen 4 juni, Leeuwarden 18 juni en Waadhoeke 12 juni.
- De ingebrachte gevoelens worden door de Bestuurstafel gewogen en kunnen leiden tot aanpassingen in de PvA's.
- Een schriftelijke reactie over de verwerking van de input volgt via de Bestuurstafel.
- Het programmeerteam start vervolgens met de verdere uitvoering van de plannen. Afhankelijk van de wijze waarop de cofinanciering per regiopartner is geregeld, komt het college/bestuur bij u terug met een voorstel voor het beschikbaar stellen van middelen voor cofinanciering van één of meerdere plannen of projecten.

## Algemene betrokkenheid bij de Regio Deal

In het Programmaplan heeft de Bestuurstafel aangegeven dat de volksvertegenwoordigers twee keer per jaar worden geïnformeerd over de voortgang van de Regio Deal. Dit is door middel van een voortgangsrapportage (jaarlijks rond de zomer) en via de Regio Deal Dag (maandag 24 november 2025). Daarnaast worden de afzonderlijke gremia door de betreffende colleges/besturen eventueel betrokken voor het beschikbaar stellen van budget in het kader van het budgetrecht (afhankelijk van de wijze waarop de financiering van de regiopartner is geregeld).

**Tenslotte**

Het 'regioparlement' is op initiatief van de griffiers tot stand gekomen. Wij waarderen deze vernieuwende (werk)vorm om regionaal met de volksvertegenwoordigers in gesprek te gaan over de Regio Deal en nodigen de volksvertegenwoordigers dan ook van harte uit om deel te nemen aan dit proces en aanwezig te zijn bij het 'regioparlement' op 19 mei 2025.

Vertrouwende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Namens de Bestuurstafel,

Ina Sjerps

Burgemeester gemeente Harlingen

Voorzitter a.i. Bestuurstafel Regio Deal Noardwest-Fryslân

**Bijlagen:**

- Convenant Regio Deal ondertekend op 1 november 2023 (ter informatie)
- Plan van Aanpak Vitaliseringsfonds: 'het fondsenplan'
- Plan van Aanpak ondermijning
- Plan van Aanpak Natuurlijk in Balans
- Voortgangsrapportage SEAP (t.b.v. presentatie op 19 mei – opgave vooraf noodzakelijk)